

Twijfel groeit over tempo verhoging AOW-leeftijd

Van onze redacteur
Amsterdam

Toch nog onverwacht laait tijdens de kabinetsformatie de discussie over de stijgende AOW-leeftijd op. Niet alleen de vakbonden, SP, PvdA en PVV maken een punt van het basispensioen, ook werkgevers laten zich horen. Vijf vragen over de Algemene ouderdomswet.

1 **Waarom komt de AOW-leeftijd nu weer op tafel?**

Ruim vier jaar nadat de AOW-leeftijd voor het eerst werd verhoogd, neemt de twijfel toe over het tempo waarmee dat gebeurt. Nu de economie weer goed draait, lijkt er speelruimte voor een aanpassing. Werkgevers zien hoe moeilijk het is oudere werknemers aan het werk te houden. Zij vrezen langdurig ziekteverzuim en een stijgend beroep op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Bovendien blijken lageropgeleiden een jaar langer door te werken dan hogeropgeleiden. Die kunnen eerder stoppen zelf betalen. Ook blijven hogeropgeleiden langer gezond, doorgaans tot 72 jaar. Lageropgeleiden verliezen hun gezondheid al rond hun 53ste. Dat kan het draagvlak voor de AOW ondermijnen, waarschuwde staatssecretaris Jetta Klijnsma (PvdA) onlangs.

2 **Waarom en hoe snel gaat de AOW-leeftijd omhoog?**

Bij de invoering van de

Algemene ouderdomswet in 1957 mochten mensen op hun 65ste stoppen met werken. De combinatie van een snel opgelopen levensverwachting, vergrijzing en de financiële crisis leverde het draagvlak voor de eerste verhoging van de AOW-leeftijd in 2013. De uitkering moest immers door steeds minder werkenden worden opgebracht voor meer ouderen, die ook langer leven. Daarom wordt de AOW-leeftijd stapsgewijs verhoogd naar 67 jaar en 3 maanden in 2022. Daarna hangt verhoging af van de ontwikkeling van de levensverwachting.

3 **Wat willen werkgevers en werknemers nu?**

De sociale partners pleiten niet om terug te gaan naar 65 jaar, zoals SP en PVV doen. Wel voor een pas op de plaats. Vanaf 1 januari is de AOW-leeftijd 65 jaar en 9 maanden. Vakcentrale FNV en werkgeversorganisatie Metaal-Unie willen het daar voorlopig bij te laten.

Daarnaast wordt gesproken over de flexibele AOW-leeftijd: alleen voor zware beroepen of voor iedereen. Werknemers mogen dan eerder stoppen met werken in ruil voor een lagere AOW. De korting moet,

Doordat er gekort wordt als mensen eerder stoppen, valt hun inkomen nog steeds te ver terug

wat de FNV betreft, inkomensafhankelijk zijn. In dat korten op de AOW schuilt echter het probleem, stelt onderzoeksinstituut SEO in een vrijdag verschenen rapport. Doordat er gekort wordt als mensen eerder stoppen, valt hun inkomen nog steeds te ver terug en wordt er dus per saldo niets opgelost.

4 **Kunnen de sociale partners dit niet samen oplossen?**

Werkgevers en werknemers zijn verantwoordelijk voor het Nederlandse pensioenstelsel, het tweede pijlerpensioen. Zij betalen (meestal) samen voor een aanvullend pensioen voor alle werknemers naast de AOW. Maar de AOW zelf is het terrein van Den Haag. Die wordt immers via een omslagstelsel opgebracht door alle werkenden.

Voor de groepen waar de sociale partners zich nu druk over maken — voor een belangrijk deel ook de achterban van de vakbonden — is de AOW-uitkering echter veel belangrijker dan de doorgaans kleine aanvullende pensioenen. Daarmee ligt de bal in Den Haag.

5 **Wie gaat dat betalen?**

Een scherp afgebakende regeling voor de zwaarste beroepen kost de overheid volgens onderzoeksinstituut van de bouw EIB € 200 mln per jaar. Maar bij bredere regelingen lopen de kosten op. Daar staat tegenover dat langdurige ziekte en arbeidsongeschiktheid ook kosten voor de overheid meebrengen.